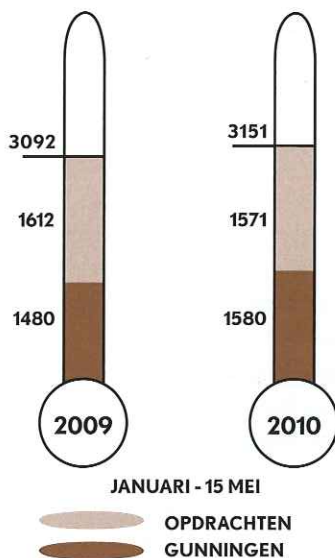

TENDER 4

N I E U W S B R I E F

TENDER THERMOMETER

IN NEDERLAND GEPUBLICEEERDE
EUROPESE AANBESTEDINGEN

Bron: TenderPlus Aanbestedingsinformatie,
www.tenderplus.nl

Pilotprojecten kilometerprijs

In zes stadsregio's worden pilotprojecten uitgevoerd. De val van het kabinet, waardoor kilometerbeprijzing controversieel is verklaard, laat de regionale projecten ongemoeid.²

De regio's geven zelf invulling aan de mobiliteitsprojecten, hierdoor ontstaan onderlinge verschillen. Het belangrijkste verschil is tussen projecten die erop zijn gericht een specifieke plek te ontlasten en projecten die gericht zijn op een groter gebied. Typisch voorbeeld van de eerste categorie is het recent uitgevoerde project op de Waalbrug bij Nijmegen. Automobilisten die regelmatig in de spits over de Waalbrug reden, konden meedoen. Tijdens het project werd een beloning uitgekeerd voor iedere keer dat de spits werd gemeden. Met camera's boven de weg werd geregistreerd hoe vaak de deelnemers de spits meden.

Projecten die een groter gebied beslaan, zijn nog niet in uitvoering. De Proef Betaald Rijden in Amsterdam start binnenkort als eerste project in Nederland waarbij op grote schaal vanuit de auto zelf wordt geregistreerd waar deze zich bevindt. Deelnemers krijgen een maandelijks tegoed,

IN DIT NUMMER:

1 Aanbesteden van regionale projecten met kilometerbeprijzing 3 Duurzaam inkopen met de CO₂-prestatieladder 4 Hoe door Rijkswaterstaat 'gunnen op waarde' wordt toegepast 6 DE ZAAK: 'Koffie verkeerd?' 8 Alleenrecht: uitzondering op de transparantieplichting

Aanbesteden van regionale projecten met kilometerbeprijzing

Vooruitlopend op de invoering van de kilometerprijs heeft het Ministerie van Verkeer en Waterstaat in 2007 een plan opgesteld voor regionale mobiliteitsprojecten. Hiermee worden enerzijds op korte termijn de belangrijkste knelpunten aangepakt. Anderzijds wordt ervaring opgedaan met het aanbesteden en uitvoeren van mobiliteitsprojecten.

de hoogte is afhankelijk van hun woon-werkverkeer. In de auto wordt een GPS-ontvanger (de zogeheten OBU) ingebouwd om te bepalen waar en wanneer met de auto is gereden. Op de wegen naar en rond Amsterdam geldt een tarief per kilometer, waarbij het rijden buiten de spits goedkoper is dan tijdens de spits. Met de informatie uit de OBU wordt uitgerekend hoeveel iedere maand van het tegoed wordt afgewaardeerd. Het resterende tegoed wordt aan de deelnemer uitgekeerd.

Aanbestedingsregime

De projecten worden uitgevoerd door marktpartijen. De vraag die zich hierbij voordoet is onder welk aanbestedingsregime deze opdrachten vallen. De opdrachtgever is - afhankelijk van de regio - een provincie, gemeente of stadsregio. Dat zij als aanbestedende dienst kwalificeren behoeft geen nadere toelichting. Rest de vraag wat voor type opdrachten het betreft.

In alle regio's is gekozen voor een (full-)serviceprovider. Dit is één opdrachtnemer die alle werkzaamheden voor zijn rekening neemt. Dit in tegenstelling tot de aanbesteding van

het landelijke systeem, daar is gekozen voor meerdere percelen.³

De opdracht aan de serviceprovider bestaat grofweg uit het volgende:

1. het verrichten van nulmetingen met camera's;
2. het werven en selecteren van deelnemers;
3. het bouwen en beheren van een computersysteem (backoffice) voor het verwerken van gegevens;
4. het leveren en aanbrengen van de OBU's in de auto's;
5. het opzetten en beheren van een persoonlijke website voor de deelnemers;
6. het opzetten en beheren van een helpdesk voor de deelnemers;
7. het uitbetalen van het resterende tegoed aan de deelnemers;
8. het bieden van aanvullende diensten die op een positieve wijze bijdragen aan de projecten, zogeheten value added services⁴ (VAS).

Deze combinatie van werkzaamheden is niet te kwalificeren als dienst of levering. Bij samengestelde opdrachten dient van alle componenten

te worden bepaald wat voor opdracht het betreft. Het grootste aandeel van de componenten in de totale kosten van de opdracht bepaalt of de opdracht als geheel aangemerkt wordt als levering, 2A-, dan wel 2B-dienst.

In bijgaande tabel staat de kwalificatie van de componenten van de opdracht. Tevens is aangegeven wat het procentuele aandeel van iedere component is.

Component	Aandeel	Categorie	Benaming	Type ⁶
Camera's	5%	n.v.t.	Foto-uitrusting (cpv-groep 3865)	L
Werving	10%	13	Reclamewezen	2A
Backoffice	20%	7	Diensten i.v.m. computers	2A
OBU's	40%	n.v.t.	Navigatie-instrumenten (cpv-groep 3811)	L
Website	3%	7	Diensten i.v.m. computers	2A
Helpdesk	7%	7	Diensten i.v.m. computers	2A
Betalingen	10%	6	Bankdiensten	2A
VAS ⁶	5%	27	Overige diensten	2B

De 2A-diensten tezamen vormen 50% van de opdracht, de gehele opdracht dient als 2A-dienst te worden aanbesteed. Het volledige regime van het Bao is dan ook van toepassing op dit type aanbestedingen.

Type procedure

In beginsel dient een openbare of niet-openbare procedure te worden gevolgd. Het is slechts toegestaan een van de uitzonderingsprocedures toe te passen als voldaan wordt aan de in het Bao limitatief opgesomde uitzonderingsgronden. De werving van deelnemers is een gevoelig onderdeel van de opdracht. Een verkeerde aanpak kan leiden tot te weinig deelnemers en tot imagoschade voor de aanbestedende dienst. Het is moeilijk hiervoor een specificatie te formuleren die enerzijds voldoende ruimte biedt aan marktpartijen zich te onderscheiden en anderzijds de aanbestedende dienst voldoende zekerheid biedt dat geen ongewenste benadering van potentiële deelnemers plaatsvindt. VAS zijn diensten of producten die een positieve meerwaarde leveren aan het mobiliteitsproject maar niet vooraf zijn gedefinieerd. Hiervoor geldt eveneens dat het niet mogelijk is op functioneel niveau eisen te formuleren die enerzijds voldoende ruimte bieden aan creatieve oplossingen en anderzijds voldoende handvaten bieden om ongewenste oplossingen uit te sluiten. Ten aanzien van de werving en de VAS is het wenselijk de gegadigden gelegenheid te bieden hun individuele plannen voor te leggen aan de aanbestedende dienst. In reactie hierop kan de aanbestedende dienst reflecteren en nadere voorwaarden aan de plannen van de gegadigde

stellen. De concurrentiegerichte dialoog komt aan deze behoefte tegemoet.

De concurrentiegerichte dialoog mag alleen worden gehanteerd als sprake is van bijzonder complexe overheidsopdrachten, waarbij volgens de aanbestedende dienst toepassing van de openbare of niet-openbare procedure het niet mogelijk maakt de opdracht te gunnen. Een bijzonder complexe overheidsopdracht

is gedefinieerd als een opdracht waarbij de aanbestedende dienst objectief gezien de technische middelen niet kan bepalen, of de juridische of financiële voorwaarden van een project niet kan specificeren. Voorbeeld van een opdracht waarbij de aanbestedende dienst niet in staat is de noodzakelijke oplossingen te specificeren is volgens de Europese Commissie een oeververbinding waarbij de aanbestedende dienst niet vast kan stellen of een tunnel dan wel een brug de beste oplossing is. Hoewel het mogelijk is de specificaties van een brug of een tunnel vast te stellen, is in dit geval toepassing van de concurrentiegerichte dialoog toegestaan.⁷

Voor mobiliteitsprojecten geldt dat - analoog aan de oeververbinding - inzake de werving van deelnemers en de VAS de aanbestedende dienst niet vooraf kan vaststellen wat de beste oplossing is. Het is voor een deel van de opdracht objectief gezien niet mogelijk de (technische) middelen te bepalen. De meeste mobiliteitsprojecten worden dan ook aanbesteed met toepassing van de concurrentiegerichte dialoog.

Zorgvuldigheid

Aanbesteden in een nieuwe markt vereist bovengemiddelde zorgvuldigheid. De eerste aanbestedingen voor Wmo-diensten verliepen bijvoorbeeld niet vlekkeloos. Voor de mobiliteitsprojecten is bijzondere zorg uitgegaan naar het beoordelen van de inschrijvingen en het motiveren van het gunningsbesluit. Succes van de projecten is voor alle betrokkenen belangrijk. De aanpak van de inschrijvers is hierin bepalend. Dit betekent dat veel gunningscriteria

moeilijk SMART zijn te maken. Hoe druk je de betrouwbaarheid, robuustheid en flexibiliteit van iemands aanpak in 'meetbare' criteria uit? Hetzelfde geldt voor de VAS, hoe geef je aan hoe vooraf onbekende diensten en producten worden beoordeeld? Als gunningscriterium wordt hier bijvoorbeeld gehanteerd de mate waarin de VAS bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen van het project.

Zorgvuldig samengestelde beoordelingscommissies, bestaande uit experts op de verschillende aspecten van de opdracht, beoordelen de inschrijvingen. Alle gunningscriteria worden beoordeeld door mensen met kennis van zaken. Daarbij zijn de commissies van voldoende omvang om de beoordeling te objectiveren. Naast de zorgvuldigheid waarmee de beoordelingscommissie werkt, is bij de meeste aanbestedingen een tenderboard ingesteld. Hierin zijn experts op het gebied van aanbestedingsrecht en mobiliteit opgenomen, die het concept-gunningsbesluit toetsen op consistentie, volledigheid en navolgbaarheid.

Een belangrijke stap vormt het informeren van de inschrijvers. Inschrijvers die de opdracht niet verwerven, ontvangen vrijwel de volledige beoordeling van hun inschrijving. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om binnen de Alcatel-termijn een mondelinge toelichting te krijgen. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat de mondelinge toelichting, waarin vooral het proces van de beoordeling wordt toegelicht, de acceptatie aanzienlijk verhoogt.

Een aantal regionale mobiliteitsprojecten is reeds succesvol aanbesteed. De technische voorbereidingen hiervan zijn in volle gang. De eerste resultaten worden in het voorjaar van 2011 verwacht.

mr.ir. D. Jonker

AT Osborne

Noten

1. Een gedetailleerd overzicht is te vinden op: http://www.verkeerenwaterstaat.nl/onderwerpen/mobiliteit_en_bereikbaarheid/kilometerprijs/wat_doen_we_al.
2. Zie het verslag van de Tweede Kamer (65e vergadering, donderdag 18 maart 2010).
3. Deze aanbestedingen liggen thans stil.
4. Hierbij kan gedacht worden aan informatievoorziening in de auto, slimme routeplanners, voorzieningen voor telewerken enz..
5. L = levering/2A = 2A-dienst/2B = 2B-dienst.
6. De aard van deze diensten is vooraf onbekend, vandaar 2B-dienst.
7. Europese Commissie, Explanatory Note on the competitive dialogue, 5 oktober 2005.